

Előfizetési árak
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyes szám ára 8 ke
 hirdetések mérsékelt arak s
 zertint.
 A lap megjelenik minden osz-
 tőrtőkön.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST-ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Előfizetési felhívás!

Lapunk folyó évi február hó 1-re új elő-
 fizetést nyit, mely alkalommal újból felhívjuk
 lapunk jó barátait, miszerint azt úgy mint
 a múltban a jövőben is támogatni szivesked-
 jenek.

Lapunk programja nyitott könyv olva-
 soink előtt, amit első számunkban megiger-
 tünk, az irányt, melyet abban kifejtettünk,
 azt híven betartottuk és egy perczig sem
 tértünk le arról az utrol, a melyen a tisztességes
 és általános közjóért harczoló sajnónak halad-
 nia kell.

Nyugodt lelekkel tekintünk vissza lapunk
 múltjára, mert azt tapasztaltuk, hogy komoly
 és tárgyilagos irányunk mindig kiérdemelte
 olvasóink bizalmát és úgy lefele mint felfele
 befolyást tudott magának szerezni. Felszóla-
 sáink nem hangzottak el hatás nélkül, hanem
 minden szavunk kellő eredményt tudott ma-
 gának kivívni. Sok ügyet pendítettünk meg
 lapunkon és örömmel látjuk, hogy ezeknek
 nagyobb része meg van valósítva, vagy pedig
 a megvalósítás útján állanak.

Hiszen nekünk nem kell messze vissza
 mennünk, és csak a legutóbbi közlegi válaszlá-
 st felemlíteni, mely úgy zajlott le, amint ezt
 lapunkban megjósoltuk.

Természetesen ezt csak úgy sikerült elér-
 nünk, hogy a helyes utat választva, lapunk
 szilárdan ragaszkodott irányához, nem habo-
 zott, nem találgatott, hanem a közönség érde-
 ket összeegyeztetve a közlegi érdekekkel, min-
 den pártszenvetély nélkül, komolyan és az
 önérdék kizárásával törekedett kitűzött cél-
 ját elérni.

Ennek az önzetlen törekvésnek köszönhet-
 jük, hogy lapunk úgy Ujpesten, mint környé-
 ken nagy telt tudott magának kivívni és elő-
 kelő olvasó közönséget hódítani.

A „KÖZÉRDEK” TÁRCSÁJA

Az „Ujpesti izraelita nőegylet” bálja.

(1898. évi január 15-én.)

Hogy hitelesebb legyen a dolog, kir. köz-
 jegyző közbenjárását kertem ki. Az okmány,
 mely a bál lefolyását tartalmazza, így hang-
 zik:

Közjegyzői okirat.

Előttem kis-kanizsai és nagykanizsai dr.
 Kanizsai Vidor ujpesti királyi közjegyző
 előtt az alulírt napon és időben megjelent
 Kriz-Kriz ur a »Közérdek« című hírlap bel-
 munkatársa, kit személyesen ismerem, mint
 ügyfél és az általam szintén személyesen is-
 mert Pederini Antal és Roka Antal mű- és
 szakértők mint ügyleti tanúk, mindannyian
 ujpesti lakosok, és egy kartonlapra nyomat-
 tott „Meghívó” előmulatása mellett felhívtak,
 hogy az ezernyolcszázkilencvennyolcz (1898)
 évi január hó tizenötödiken (15) este nyolcz
 (8) órákor kezdetét vevő „Ujpesti izraelita
 nőegyleti” bálban vegyek részt és az ott törté-
 nendőket foglaljam közokiratba.

Ehhez képest a mondott napon és időben
 megjelentem a Colosseum nagytermében s
 ott az ügyfél, továbbá a mű- és szakértő ügy-
 leti tanúk közreműködésével a következőkről
 győződtem meg:

Meglepett, hogy a táncterem kitűnő

Most a negyedév alkalmával újból csak
 azt a kijelentést tesszük, hogy lapunk iránya
 marad a régi és úgy mint a múltban, a jövő-
 ben is arra fog törekedni, hogy a közönség
 és közlegi érdekeknek ervenyt szerezzen.

Ezek után ismételve kerjük a nagy közön-
 ség szives jóindulatát és jóakaró támogatását.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre 4 ft.,
 fél évre 2 ft.,
 három hónapra 1 ft.,

mely összeg a lap kiadóhivatalába,
 Fuchs Antal könyvnyomdájába, Ujpest,
 Árpád-út 20. szám küldendő.

Kiváló tisztelettel:

a „Közérdek” szerkesztősege és kiadóhiv.

Pénzügyintézetekről

Egy község vagy város iparának és
 kereskedelmének fellendülése, a népnek
 a mostani válságos helyzetben való boldo-
 gulása, a pénzügyintézetek helyes forgal-
 mában, a hitel nyújtás kedvező feltételein
 alapszik.

Hiszen ma már nem is képzelhető
 ipar és kereskedelem hitel nélkül.

A mai kedvező hitelnyújtás lehetővé
 teszi azt, hogy az iparos és kereskedő,
 tőke nélkül is nagy forgalmat csinálhat,
 üzletét felvirágoztathassa, szóval a hi-
 tel alapján megélhetését és jövőjét
 biztosíthatja.

Természetesen ezen pénzügyi műve-
 let csak akkor jár sikerrel, ha a hitelt
 kedvező feltételek mellett kaphatja,
 vagyis, ha a hitel által forgalomba hozott
 pénzt alacsony kamat mellett, kedvező-
 zően törlesztheti. Ha a hitel által for-
 galomba hozott pénzt üzletében jobban

tudja kamatoztatni, mint a mennyi ka-
 matot érte fizetni kell, tehát, ha a hi-
 tel előnyét ügyesen ki tudja használni,
 jobban mondva felhasználni.

Ujpesten e tekintetben a kereske-
 dők és iparosok kedvező körülmények
 között vannak. Két takarékpénztár,
 egy bank és három hitelszövetkezet
 nyújtja a hitel előnyös lebonyolítását.
 Ezek az intézetek mind szolid alapon
 állnak és a legmesszebb menő hitel-
 kedvezményeket nyújtják a helybeli
 kereskedőknek és iparosoknak. Ezen in-
 tézetek helyes vezetése lehetővé teszi
 azt, hogy más intézetekhez képest a
 legolcsóbb kamatláb és törlesztési fel-
 tételek mellett nyújthatnak hitelt, az
 azt igénylő iparosoknak és kereskedők-
 nek. Nem mondhatjuk egyikről sem,
 hogy megnehezítik a hitelnyújtást, sőt
 ellenkezőleg, minden módon arra ipar-
 kodnak, hogy azt lehetővé tegyék.
 Mindegyik intézet arra törekszik, hogy
 az ipar és kereskedelmet előmozdítan-
 dó, missiót teljesítsen itt Ujpesten, nem
 tekint arra, hogy pénzt nagy haszonra
 hozza forgalomba, hanem kisebb kamat-
 lábbal megelégedve, hitelre szoruló em-
 bertársain segítsen, a hitel nyújtás
 előnyös alapján az ujpesti ipar- és ke-
 reskedelmet előmozdítsa. Nem nyeresz-
 kedési vágyból létesültek azok az inté-
 zetek, hanem humanus elvtől vezérelve,
 a hitelre szoruló felsegítésére. Mert ez
 intézetek csekély osztalékát nem fedezi
 a hitelt élvezők kamatja, hanem az in-
 tézetek vezetőinek helyes pénzmani-
 pulációja és a helyes pénzforgalomban
 való jártassága. Ritka község van, mely-
 nek pénzügyintézetének élén oly kapaczi-
 tások állnak, mint Ujpesten és ez Uj-

izsással és bizonyos, nem mindennapi elegán-
 tiával van díszítve. A rozsdavörös plüs
 draperiák különös esinnal vannak alkalm-
 mazva, a színpad ügyesen maszkírozva és
 a női elnökök számára készült emelvényes
 sátor ritka leleményességgel összeállítva.
 A díszítés egyetlen kivétele Szel Manó gyógy-
 szerész izlését dicséri, aki máskülönben is
 jelke a bálban.

Az ügyfél, nemkülönben a mű- és szak-
 értő ügyleti tanúk egybehangzó véleménye
 alapján megállapítottam, hogy a bálban az
 előző évihez képest bár kevesebben vettek
 részt, kedv dolgában mivel sem maradt annak
 mögötte, sőt a tereben való tartózkodás kel-
 lemesebbnek mondható, mert a túlszűfoltás
 nem akadályozott senkit tetszés szerinti moz-
 gásában. Hogy a mozgás Terpsichorenek ál-
 dozott leginkább, azt alig szükséges okmányba
 foglalnom. Az elnökök bevonulása után jó-
 val kilencz (9) óra után kezdetét vette a táncz,
 és tartott reggelig részben katona, részben
 cigány zene mellett. A tánczrendek szinten
 jó izlésről tanuskodnak és vetekednek az elite
 bálók tánczrendjeivel. Ezt azért emeljük ki,
 mert helyben készültek és Fuchs Antal
 nyomdatulajdonos leleményességét dicsérik,
 a ki azokat helybeli iparosokkal készítette. A
 három női elnökök tánczrendjei különböznek
 a többiekétől. Mind a háromé vértet ábrázoló,
 plüssel bevont esinos darab, az illetők mo-
 nogrammaival, mindazáltal azzal a különb-

seggel, hogy Friedmann Ármínéé kissé na-
 gyobb és zöldszínt játszó, rózsaszín betéttel, a
 dr. Elsner Simonéé kek, fehér betéttel, a
 Weisz Dolinéé fehér, kek betéttel. Elég szépek
 a többiek is. Kis emlékkönyvet ábrázolnak
 ibolyával a két sarokban.

Az ügyfél, nemkülönben a mű- és szakértő
 ügyleti tanúk constatalni kívánják, hogy a
 bálban ügyved, orvos, gyógyszerész, gyáros,
 kereskedő és hivatalnok vesz részt, sőt, hogy
 jelen van Volfner Tivadar országgyűlési kép-
 viselőnk is, Zsoldos János főjegyzőnk kísere-
 tében.

Ezt a kívánsághoz képest ezennel hitelt-
 érdemlőleg megállapítom — még azért is,
 mert saját szememmel láttam, hogy Zsoldos
 János főjegyző fáradhatlanul keringőzött és
 országgyűlési képviselőnk hosszabb ideig tar-
 tozkodott az elnöki sátor előtt és ott élénk
 társalgást folytatott, majd az étterembe igye-
 kezett s ott Szerényi Kázmérné mellé telepe-
 dett le, a hová csakhamar gyülekeztek dr.
 Volfner Jakab, dr. Pihál Viktor kir. közjegyző,
 Spányi Lajos a legifjabb ujpesti gyógyszerár-
 tulajdonos, Frey Gusztáv, dr. Elsner Simon
 stb. stb. Mig egy másik és harmadik esztalnál
 dr. Lichtmann Henrik, Lindl János községi
 bíró, dr. Führer Simon, Deutsch Zsigmond,
 dr. Allwehr Jozsef, dr. Feldmann Gyula, majd
 a belső étteremben a »Közérdek« kiadója és
 szerkesztősegi tagjai Hoffer Miska mérnökkel
 kedélyeskedtek.

pestre nézve szerenés körülmény, mert annak köszönhető, hogy Újpest kereskedelme és ipara oly magas fokra birt emelkedni és páratlan gyorsasággal fejlődni.

A pénzügyi helyzetnek mostan közrebeszített jelentései és évi mérlegei világos képet nyújtanak azok reális működéséről és a ki ezeket figyelemmel átolvassa, meg fog győződni arról, hogy azok biztos alapon nyugodva Újpest közönsége érdekében hasznosan működnek, a miért is a pénzügyi vezetőknek teljes elismeréssel adózunk.

Kívánjuk, hogy az újpesti pénzügyi vezetők úgy mint a múltban, a jövőben is egy hasznos és áldásos, az emberiség, de főleg az újpesti ipar és kereskedelem előmozdítása érdekében működjenek.

Az »Újpesti kereskedelmi és iparbank« közgyűlése.*

Az »Újpesti keresk. és iparbank« VIII. rendes közgyűlése a részvényesek nagy érdeklődése mellett, t. évi január hó 16-án d. u. 3 órákor tartatott meg.

Friedmann Ármint elnök megnyitván a gyűlést konstataja, hogy a közgyűlésen 612 részvény képviselve van, minelfogva a gyűlést határozatképesnek jelenti ki. Ezután az igazgatóság jelentést tett az intézet múlt évi működéséről, mely jelentésből a következőket emeljük ki:

Az egyes üzletágak emelkedését és az üzletkörü kiterjedését az idén is a legszebb siker koronázta és a múlt évi nyereségy az 1896. évinél, a súlyos gazdasági viszonyok dacára is 1000 frttal nagyobb volt, így a múlt évi nyereségy az 1896. évi 106 frt 04 kényi nyereségy áthozatallal összesen 10151 frt 58 kr. volt. Az igazgatóság ennek folytán ajánlja, hogy a tartalekalaphoz a 10% helyett az idén 1057 frt 14 kr. esatolassék, hogy ez 21000 frtra legyen kikerekítve, az annak levonása után fennmaradt 9034 frt. 44 krból 8000 frtot, mint a részvény tőké 8% kamatainak megfelelő osztalékát fizesse, mely szerint az intézet 100 korona nevertékű részvényeinek 1897. évi szelvényei 4 frttal bevaltatnak, a meg fennmaradt 1094 frt 44 k. többlet pedig, mint nyereségy áthozat az 1898. évi új számlára irássek. A jelenlevők ezt egyhangulag elfogadva tudomásul vették. Azután a törvény értelmében a felügyelő bizottság olvasta fel jelentését, melynek tudomásul vetele után a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvenyt meg-

* Kivonatban közöltük a Telefon-Hirmondóval, mely hétfőn délután ki is adta.

Az ügyfel, nemkülönben a mű- és szakértő ügyleti tanak együttműködése mellett a második negyves alatt néhány női toillettel a következőkben állapítottam meg.

Friedmann Ármint elnök, szürke selyem brokát ruhát viselt, lila díszszel, dr. Elsner Simonné rózsaszín selyem ruhát, lila díszszel, Szel Manoné fehér moire anlik, duchés csipkével, Weisz Adolfné fekete selyem ruhát, guirlanddal díszítve, Weisz Morné világos kék selyem, fehér csipke díszszel, dr. Führer Simonné fehér selyem, rózsaszín díszszel, dr. Wolfner Jakabné halvány rózsaszín selyem, dr. Kellner Samunné, (Sátoralja Újhelyről) újjzöld selyem, ibolyacsokor díszszel, Frey Gusztávné sárga selyem, zöld övvel, dr. Lichtmann Henrikné fekete selyem, Weisz Józsefné fekete selyem, himzéssel, Hevesi Vilmosné világos selyem, Fuchs Miksané fekete selyem, gyöngydíszszel, Steiner Józsefné fekete selyem, Ehrenfeld Adolfné tengerzöld selyem, rózsaszín díszszel, Lerner Hermanné fekete selyem, Gottlieb Gyulané galambszürke selyem, Weinberger Markuszne tengerzöld selyem, nillzöld díszítéssel, Klein Bernatné rezsin selyem ruhát, stb. A leányokat illetőleg a következő toilletteket láttuk: Fuchs Jozsa fehér selyem, gáz- és szalag díszszel, Weisz Jenny fehér selyem couvrirozva, mindketten fehér topánban, Illek Margit rózsaszín crep szalagdíszszel, Reimetter Juliska rózsaszín selyem, Weininger Elsa fehér batiszt rózsaszín szalag, Lerner

adta. Ezt követte az igazgatóság, felügyelő-bizottság és választmány újja választása. A közgyűlés egyhangu közfelkiáltással a következőket választotta: *igazgatóknak*: Friedmann Ármint, Csepessáyi Bela Árpádot, Schwartz Mór, Weisz Mór és Stiassny Emilt; *felügyelő-bizottsági tagoknak*: dr. Schwartz Gyulát, Klein Ignacot, Tanos Pált, Weisz Adolfot és póttagnak Szel Manót; *választmányi tagoknak*: Boscovits Alajost, Deutsch Zsigmondot, Ehrenwald Vilmost, Illek Vinczét, dr. Kovács Nagy Lajost, Katz Antalt, Kriszt Józsefet, Schönhauser Sámuel, Schwartz Jakabot, Schweiger Józsefet, Wittmann Miksát és Weisz Józsefet.

A választás után a közgyűlés a felügyelő-bizottsági tagok ez idei tiszteletdíját állapította meg és 100—100 frtot szavazott meg egyenkint.

Az osztalék csak április hóban lenne kifizetendő, de az igazgatóság ajánlja, hogy az osztalék már január hó 18-ától fizetlessek ki. A közgyűlés ez ajánlatot elfogadta.

Schön Bernát köszönetet szavaz az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak és a tisztviselőknek lelkes és buzgó működésükért és egyben üdvözlö az új igazgatóságot. A jelenlevők egyhangulag osztozkodtak Schön Bernát köszönetnyilvánításában.

Schwartz Vilmos igazgatósági tag erre felszólalt, megköszöni az elism.ást, de kijelenti, hogy ebben az oroszánrészt Friedmann Ármint illeti, ki minden tevékenységet az intézetnek szenteli.

Erre Friedmann Ármint kijelenti, hogy mint eddig, azután is örömmel működik az intézet érdekében és annak felvirágzását töle tehetően elő fogja mozdítani.

Ezzel a nagy érdeklődés mellett lefolyt közgyűlés véget ért.

Heti tájékoztató.

Január 31 nap.

20. csütörtök. *Fáb. Seb.* Wieland Krisztian M. nemet költő meghalt 1813. Az »Újpesti i. r. kereskedő és iparos ifjak egyletének« I. közgyűlése este 8 órakor.

21. péntek. *Ágnes sz.* Madách Imre az »Ember trag.« költője szül. 1823.

22. szombat *Vincez et.* Klapka győz. Tarczalnál 1849. Az »Újpesti tornaegyesület« közgyűlése este 6 órákor.

23. vasárnap. *B. a. eljegyzése.* Matyást (az igazgató) királynak választják 1458. Az Újpesti lakarekpenztár XXIX. közgyűlése. Az »Újpesti dalkör« közgyűlése.

24. hétfő. *Timót p. k.* Perczel Czeglédnél meg veri Ollinger hadosztályát 1849.

25. kedd. *Pál ford.* A lengyel országgy. megf. a Romanov csal. a tr. 1831.

26. szerda. *Poliharp et.* I. Lipót kir. a port. békét köt 25-évre Karl. 1699.

Klári fehérselyem, szalagdíszszel, Gombos Böske fehérselyem, gázdíszszel, Janovitz Jolan rózsaszín selyem gázdíszszel, Wachler Roza fehér selyem túlldíszszel, Fuchs Paula rózsaszín selyem gáz- és szalagdíszszel, csatos övvel, Staviczky Erzsike fehér mohi, Popper Mariska fehér mohi csipkedíszszel, Lässer Emma fehér batiszt, Hendl Etel fehér crep csipkedíszszel, Deuchl Jenny rózsaszíncrep, Deuchl Paula fehér mohi, Roth vendéglős leánya fehér selyem stb. stb.

Az igazság kedvéért fel kell jegyeznem, hogy nagyrésze a tánczosoknak és táncosnőknek tánczolni nem tud, olyannyira, hogy még azokat is zavarba hozták, akik tudnak tánczolni.

Az okmány elkészítetvén, felovastatván és megmagyaráztatván, jóváhagyólag aláíratott.

Kelt Újpesten, egyezernyolczszázkilencvennyolczadik (1898) évi január hó tizenötödik (15) napján.

Kris-Kraz s. k. ügyfel, Pederini Antal s. k. Róka Antal s. k. mű- és szakértők mint ügyleti tanak, kis-kanizsai és nagy-kanizsai Kanizsai Vidor s. k. kir. közjegyző.

Ha ezen közokirathól a résztvevők kimaradtak a mulasztás Szel Manó főrendező urat terhelő, aki nem intézkedett, hogy a nevek felirassanak, máskülönben pedig a mulasztás sikerülte az ő fáradságtalan ügybuzgalmának köszönhető.

A miniszterek fogadnak. Miniszterelnök fogad pénteken d. u. 4—5 óráig. — Belügyminiszter fogad pénteken d. u. fel 4—6 óráig. Pénzügyminiszter fogad hétfőn d. u. 3 órákor — Honvédelmi miniszter csütörtökön d. e. 10—1 óráig. — Földművelésügyi miniszter kedden d. u. 4 órákor. — Horvát-szlavonországi miniszter naponként (vasárnap kivételével) 8—10 óráig. — Igazságügyminiszter csütörtökön d. u. 1 órákor. Vallás- és közoktatásügyi miniszter csütörtökön délután 4 órákor. — Kereskedelmi miniszter fogad hétfőn d. u. 4 órákor.

Budapesti látványok.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 50 krért 10 órától 1-ig.

Deák-mauzeum a Kerepesi-úti temetőben megtekinthető esti 5 óráig.

Iparművészeti muzeum nyitva 5 órától 8-ig. Belepté-díj 30 kr.

Nemzeti muzeum. Nyitva 9 órától 1 óráig.

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmi történelmi muzeum és keleti mintatár, az iparsarnokban, délelőtt 9 órától délután 2 óráig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyanott d. e. 9 órától d. u. 2 óráig.

Magyar házi-ipari központi bazár. Kerepesi-út 22. I. emelet, d. e. 9-tól esti 7 óráig.

Tudakozó-iroda és nyilvántartó szakkönyvtár. Kerepesi-út 20 sz. a. d. e. 9—12 d. u. 3—6-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva egész nap.

Állatkert. Nyitva egész nap. Belepté-díj 30 krajczár.

Fehérkereszt-egylet (saját épületében) Mozsár-utca.

Mentő-egyesület a Markó- és Solyom-utcák sarkán.

HIREK.

Tisztelettel kérjük az egyletek, körök, testületek és intézetek vezetőit, hogy minden a keletükben előforduló eseményről gyorsan értesíteni sziveskedjenek, mert minden hozzáuk beküldött, vagy beérkezett tudósítást azonnal közvetítjük a »Telefon Hirmondó« szerkesztőségével, hogy a közönség gyorsan tudomást szerezzen róla.

Azután lapunk csütörtökön jelenvén meg, előbb közli a tudósításokat.

— Személyi hírek. A képviselőház má-odik ülészakának megnyitása alkalmával Volfner Tivadar országgyűlési képviselőnk a vederó bizottságba választott meg.

— Nevváltozás. A hivatalos lap múlt csütörtöki száma közli, hogy Barth (Szabaini) Ferencz újpesti lakos nevet belügyminiszteri engedéllyel »Szabai«-ra magyarosította.

— Esküvő. Fenyves esküvő volt múlt vasárnap délután 4 órákor a rom. kath. templomban. Akkor vezette oltárhoz nagyszámu és díszes nászvendégek kíséretében Králik Ignác maganhivatalnok, Mlady Lujza kisasszonyt, Mlady Antal kedves leányát. A díszes esküvőnek nagyszámu nező közönsége volt.

— Löwenbach Hugó Kecskemétről f. évi január hó 23-án d. u. 3 órákor tartja esküvőjét a helybeli izraelita templomban, Boscovits Emma kisasszonnyal dr. Boscovits Alajos orvos kedves leányával, Boldogság kísérje frigyüket.

— Eljegyzés. Schön Gyula eljegyezte Schwarz Stefania kisasszonyt.

— Piis-varmegye. Több napilapban olvassuk, hogy közigazgatási körökben komolyan foglalkoznak azon régi terv megvalósításával, hogy Pest-Pilis-Solt-Kiskunvarmegyéből a közigazgatás megkönnyítésére egy új megyét kerítsenek ki. A terv szerint az új varmegye Pestmegye felső részéből, továbbá Esztergom- és Fehérmegye egy kis részéből kerülnének ki. Az így alakult megye székhelye, Budapest a mások szerint Vác lenne. Eltekintve attól, hogy a megye felső része miként kerülnének ki; a történelmi jog és természeti viszonyok figyelembe vetelevel a közigazgatás ügymenetének helyes és gyors iránnyitása és a közigazgatási kérdések eredményes megoldása indokolják a nagy Pestmegye kette osztását. A deli része a megyének Solt-Kiskunmegye lenne mindenesetre s ennek a megyének székhelye természetesen főleg Kecskemét, mely úgy földrajzi fekvése, mint előnyös összeköttetesei s kulturális és közigazgatási fölényével erre rég időtől kijelölve van.

— **Uj községi tisztviselői állások Rakospalotán.** Február 1-én Rakospalotán két irnoki és egy iktatói állásra 500—500 frt fizetéssel és 109—100 frt lakpénzzel, továbbá egy vezető-vegrehajtói állás 400 frt fizetéssel és 100 frt lakpénzzel lesz választás útján betöltendő. A pályázati kérvények Ivánka Pál főszolgabirohoz nyújtandók be ideje korán.

— **Tanfelügyelői látogatás.** Gulyás Ferencz székesfővárosi s. tanfelügyelő múlt pénteken és szombaton látogatta meg az angyalföldi iskolát és Bánó József igazgató kíséretében az összes osztályokban meghallgatta a tanítást. Távozása alkalmával megegyezést és elismerést fejezte ki a szakzerű tanítás és kiváló rend fellett.

— **Az ujjpesti színház szervezői** a legszebb igyekezettel és legjobb akaratokkal azon buzgólkodnak, hogy a színházépítés legfontosabb tényezőjét, az anyagi erőt egy részvenylársaság megalakításával megteremtsék. A színház építéshez szükséges tőkét a szervezők 2000 drb. 50 frtos részvennyel vélik megteremteni olyképen, hogy első sorban a telektulajdonos, az e itkezési vállalkozó, felszerelések és díszítések szállítóival, a 74 000 frtot kitevő költségvetési járulékok fejében 50% erejeig legyenek részvények elhelyezve; Ujjpest és környéke közönségénél 400 drb részvény lenne elhelyezendő. A színház beréplésének 3000 frt évi jövedelme ellenében egy 50 évi 20 000 frtos 5% törlesztési kölesón vehető fel, 23 000 frt pedig 15 évi törlesztésre egy penzintezettel volna kieszközölendő és így meg volna teremve a szükséges 100 000 frt. A szervezők a színház évi kiadását 29 420 frtra tervezik, a bevételt pedig 31 000 frtra, mely szerint az 1580 frt maradvány a tartalék alapra és esetleges pótlásokra lenne fordítandó. Kivánjuk, hogy a szervezők terve a szamitas szerint jól sikerüljön, a részvények jegyeztessenek, hogy Thalia temploma az ujjpesti kultúra felvirágzására minél hamarabb felelősségen.

— **Kitüntetés.** Váradi Adolf, a Váradi I. es fia helybeli fényképező cég tagja most kapta kezhez a parisi nemzetközi kiállítására nyert nagy díjat és érdemkeresztet, továbbá az angol királyné védnöksége alatt Londonban rendezett nemzetközi kiállítására nyert arany érdmet és hordozható érdemkeresztet. Ezen legmagasabb kitüntetéseket elegans és esinos kivitelű fényképekért kapta a kiállító, a ki már 10 kiállításán kapott kitüntetést. Váradi Adolf, a »Budapesti fényképezők köre« által, most e hó végén Budapesten rendezendő országos fényképezési kiállításán is részt fog venni.

— **Halalozás.** Özv. Steiner Károlyné szül. Riesz Karolin, elete 64 évében, e hó 17-én Ujjpesten meghalt.

— **A »Nandor« című ujjpesti munkás-be-tegsegélyező és temetkezési egyesület,** mely itt Ujjpesten esendesen, de annál hathatosabban és áldadosabban működik, most hocsátotta közre az egyesület működéséről szóló múlt évi 28-ik jelentését. A jelentésből felemlítjük, hogy az egyesületnek az elmúlt évben az 1896. évi 3893 frt 33 kr. penztári maradványával 7050 frt, 52 kr. jövedelme volt. A jövedelme a 2461 frt, 80 kr. tagsági díj, azonkívül az adományok, bál és szüreti mulatság jövedelme kepezte. A kiadás 2954 frt 73 kr. volt, minelfogva 4095 frt 79 kr. iratott mint egyenleg az idei számlára. Az árvapenzár az 1896. évről maradt 312 frt 10 kr. penztári maradványával 469 frt 67 kr. bevételt mutat ki, ebből levonva a 243 frt 47 kr. kiadás, marad penztári maradvány 226 frt 20 kr. Itt felemlítjük azt is, hogy az egyesület az idén 20 egyeteli árvát ruházott fel és vendégelt meg karácsonykor. Az egyesület tisztikara az idén a következőképen alakult meg: elnök: Kilián Gábor, elnökhelyettes: Rischák Venczel, alelnök: Papp Lőrincz, penztárnok: Gersabek Nandor, titkár: Korányi Jenő, ellenőr: Emmerlieng Rezső, árvagyám: Hastsek Antal, diszelnök: idsb. Emmerlieng Ferencz, diszválasztmány: Hampel Antal, orvos: dr. Hedervári Soma. Az egyetel ügyeit az elnökségen kívül 24 rendes és 6 pót választmányi tag intézi. Az egyesületnek jelenleg 482 tagja van. Múlt évben elhalt 8 tag. Az évi jelentés igen ügyesen van összeállítva és tiszta képet nyújt az egyetel humánus működéséről.

— **Hamisított turo és tejfel.** Számítalanszor felszólaltunk már lapunkban azon vissza-

élések ellen, melyek a helybeli piacon a hamisított, vagy megromlott elemiszerek árusítása körül történnek, de hasztalan. Ujjpesten mindenféle embertől ezikket szabad árulni, mert az azok ellenőrzésére és megvizsgálására hivatott közegek nem törődve a lakosság egészségével lelkiismeretlenül töltik be hivatásukat. Szomorú állapot, de való! Hát mire való már az a tétlen ujjpesti rendőrség?

— **Az ujjpesti izr. nőegylet bálja,** mely múlt szombaton zajlott le az ez alkalomra gazdagon feldíszített Colosseumban, nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében varakozásukat fölülmuló fényvel sikerült. A bál kivirradtos-kivirradtig tartott és végéig a legderültebb hangulat, vidámság és jókedv uralkodott. A bál részleteiről szellemes belmunkatársunk a »tárca rovatban« számol be.

— **Valság az »Ujjpesti Dalkör«-ben.** Az Erkel Sándor karmester, majd az Andrejka József elnök lemondása folytán beállt valság a múlt héten megszűnt, amennyiben a dalkörnek Erkel Sándorral folytatott, a lemondás visszavonására irányuló tárgyalásai sikertelenek maradván, utódjául Keller Ferencz operai tagot sikerült megnyerniök, míg az elnöki tisztságra, felajánlás folytán, Czibauer Janos vállalkozott. Az új karmester már meg is kezdette működését s a mint első fellepésével is megmutatta, szigorú fegyelmet kíván tartani és az esetleges renitenskedőkkel érdemiük szerint elbánni. Mi, a kik eber figyelemmel kísérjük a dalkör működését, örülünk, ha a beke, az elgedettség, a kedv visszatér kebelükbe. Az új elnök a szombaton megtartandó közgyűlésen fog bemutatkozni. Ezuttal megemlíjük, hogy a dalkörből kivált Andrejka József és Erkel Sándor egy újabb dalárda alapításán fáradoznak, melynek nagyobbreszt a helybeli tantestület adná tagjait, szövetkezve az eddig esendben működő uri zenekarral, a kikhez még hozzácsatlakoznak a dalkörből kilepní szándékozók közül is negyen-öten.

— **A mentő-sorsjáték húzása.** A mint értesültünk, a mentő-sorsjáték húzását a penzügyminiszter május 27-re tűzte ki.

— **Egy humanus egyesület.** Az »Iparos ifjak országos egyesülete«, melynek helyisege Budapesten van, most keresetnelküli iparossegdek között 200 frtot osztott ki és számos segédet helyezett el fővárosi gyárakban. Az egyesület vednöke Lukács Gyula volt kereskedelemügyi miniszter, az egyesület pártfogói pedig fővárosi nagyiparosok és tehetős emberbarátok, a társadalom minden rétegeiből.

— **A nevmagyarosítás és az ifjuság.** Az egyetemi ifjuság körében megindult a mozgalom, hogy az idegen nevű ifjak magyarosítsák meg nevüket. Az egyetemi kör elnöke Vári-Ortmann Albert, a ki előljárt a jó példával, most lelkes felszólítást intéz az ifjusághoz. A felszólítás így hangzik: A márcziusi ifjuság iránti kegyelet föltiltelül kötelességünk teszi, hogy nevünkben megmagyarosodjunk. Nem sok idő választ el bennünket márcziusi Ifjuságnak felszázados emléknapijától. Ez ünnepen a kegyelet ünnepe ülő ifjuság mellőkeppen cselekszik önmagához, ha minden tekintetben megmutatja hazafiságát. Miért ne tamadhatna fel közöttünk felszázad múltán, ha csak nevben is, a márcziusi ifjak lelkes csapata? Vasváry, s. b. mind olyan nevek, melyeket a hazafias magyar ifjuság fölvehet. A felszázados ünnepe nem tudom magasztosabbnak elképzelni, mint ha minden magyar ifju magyar névvel ünnepel. Ujjolag felszólítom tehát egyetemi hallgatólársaimat: vegye ki mellő részét a neves mozgalomból, vetkőzze le idegenkedését az eszme iránt, magyarosodjunk! A társadalom minden rétegeiben terjed e mozgalom, az előiteletet legyőzi a hazafiság, az idegenkedést az eszme tisztasága. Azt akarjuk, hogy mindenki, ki e hazában él, magyar legyen nevében, szíveben egyaránt. Ez tisztán hazafias mozgalom, ki neve elhagyását áldozatnak tekint, a hazaszeretetet oltárára hozza meg az áldozatát. E hazafias mozgalomból az ifjuságnak ki kell vennie részét, különösen most, mikor azokat az ifjakat akarjuk megünnepelni, kik megjelöltek nekünk az utat a hon-szeretethez. A magyar szabadság hajnalakadásának felszázados emlékünnepe legyen minden magyar ifju nevében és érzesében is magyar! Vári-Ortmann Albert, az egyetemi kör elnöke, (A lelkes felhíváson okuljon nem-

csak az egyetemi ifjuság, hanem minden magyar ifju. Szerk.)

— **Elhalasztott kihallgatás.** Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter e heti audenciáját csütörtök helyett pénteken d. u. 4 órákor fogja megtartani.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az »Ujjpesti izr. kereskedő és iparos ifjak egyete« által múlt hó 18-án rendezett hangversenyek alkalmával a következő felülfizetések történtek: »Ujjpesti izr. nőegylet« 10 frt., dr. Venetianer Lajos, Gschwindt-fele szeszgyár, Kohner Zsigmond (Bpest), Kohn és Fried, Fried Bernát 5—5 frt., Ujjpestvidéki takarekpénztár 4 frt, megyeri Krausz Lajos, Hadl József, dr. Führer Simon 3—3 frt., dr. Lichtmann Henrik, Klein Bernát, Bauer Soma, Diamantstein Lajos, Zweig Adolf, Kocsány Mihály, Lichtenstein József, Danubius hajógyár, Schwartz Jakab 2—2 frt., Sonnenfeld Lina és fiai, Weisz N. kántor 1 frt 50 kr.—1 frt 50 kr., Panncz Sándor (Bpest), Fuchs testvérek, Hanisch Hugo, dr. Elsner Simon, Löwenbein H. (Bpest) 1—1 frt., Klein Ignác (Bpest), Ziegler Józsefne, Lukátsovits Gyulane, Winkler Simon 50—50 kr. A szives felülfizetőknek e helyen mond hálás köszönetet az egyetel emőksége.

— **A Szabad Liceum előadása a tanitók»kaszinojában.** A Szabad Liceumnak a tanitók kaszinojában rendezett előadásoknak második ciklusa január 13-án kezdődött, Matlekovics Sándor val. b. tilt. tan. és országgyűlési képviselő fogott előadást tartani a nemzetgazdaságtan köréből az iparügyekről. A Szabad Liceum az előadásokat a tanitóság egyenes kívánságára rendezi s ezért az előadó, miként értesültünk, nemcsak a nemzetgazdaságtani fogalmak tudományos meghatározását fogja adni, hanem rá fog tenni azon tetelek gyakorlati fejtegetesére is, a melyekre a tanitóságnak, mint az iparosokkal érintkező és az iparostanonczok oktatásával foglalkozó testületnek, kellően felfogni és mérlegelni szükséges; ilyenek az ipari képesítések és engedélyezések ügyei, a vámsorompóknak az ipar fejlődésére vonatkozó hatása, s. b. Nagy érdeklődéssel tekintünk ezen előadások elé és felhívjuk azokra a tanitók figyelmét, Matlekovics Sándor első előadását minden csütörtökön este fogja tartani és pedig — ipariskolai tanitók kívánságára — mindig het egy negyed órákor kezd meg előadásait.

— **Tisztújítás.** Az ujjpesti izr. hitközség f. hó 23-án tartja meg az új elnöki és képviselő tagok választását, mint biztos forrásból értesültünk az elnöki állás betöltésére. Weisz Mór az eddigi volt érdemes elnököt ezuttal is egyhangulag fogják megválasztani, a képviselőtestületi tagok megválasztása érdekében pedig szótágnak a nézetek, amennyiben ki akarják buktatni azokat az elemeket, a kik nem méltók a bizalomra, és a kik egyáltalában nem a közseg és a polgárok, hanem mindig a saját személyes és anyagi érdeküket igyekeztek érvényre juttatni és megvédeni. Mi a magunk részéről osztozunk izr. polgártársainknak ezen nézetekkel és csak helyeselni tudjuk, ha olyan egyeneket választanak képviselőkkül, a kik arra érdemesek és a kik a belejük helyezett bizalomnak lelkiismeretesen meg is fognak majd felelni.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Az »Ujjpesti kisiparosok hitelszövetkezete« f. évi február hó 2-án d. u. 3 órákor, saját helyisegeben (Ujjpest, Istvánter 20.) rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: 1. Elnöki megnyitó, 2. három jegyzőkönyv hitelesítő tag megválasztása, 3. az »Ujjpesti kisiparosok hitelszövetkezete«-be való beolvadás iránti határozathozatal, 4. az igazgatók felhatalmazása, a beolvadási módzatok elfogadása és megkötése tárgyában.

— **Az Ujjpestvidéki takarekpénztár közgyűlése.** Az »Ujjpestvidéki takarekpénztár« közgyűlése f. évi január hó 30-án d. u. 3 órákor lesz. Napirend: igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés, tisztújítás. Esetleges indítványok.

— **A »Telefon-Hirmondó« napirendje.** Több hozzánk érkezett felhívásnak engedve közöljük a »Telefon-Hirmondó« napirendjét. 9 óra 30 perctől 10 óráig: napirend, bécsi és külföldi hírek, éjjel jött táviratok, hivatalos lap hírei. 10 óratól fél 11 óráig: tőzszejelente. Fél 10 ó. átol 11 óráig: hírlapszemle, érdeke-

sebb hírek, táviratok. 11 órától 12 óráig: tőzsdejelentés, helyi és színházi hírek, sport, tőzsdejelentés, országgyűlés, vidéki és külföldi hírek. 12 órától 1 óráig: országgyűlés, udvari, politikai, katonai hírek, tőzsdejelentés. 1 órától fel 2 óráig: tőzsdejelentés, ismétlés, az eddig olvasott érdekes hírek. Fel 2 órától 2 óráig: felváltva francia, angol és olasz nyelv leczkék. 2 órától 3 óráig: országgyűlés, törvényhatósági hírek, táviratok, országgyűlés, helyi hírek, táviratok. 3 órától 4 óráig: tőzsdejelentés, pontos idő, időjárás, országgyűlés, érdekesebb tárczák, törvényszeki és vegyes hírek. 4 órától 5 óráig: tőzsdejelentés, bécsi hírlapok hírei, pénzügyi és gazdasági hírek. 5 órától 6 óráig: színházak, sport, művészet, divat, irodalmi műsorok, helyi és vegyes hírek. 6 órától fel 7 óráig: országgyűlés, táviratok, hírek. 7 óráig: az opera vagy népszínház előadása. 10 órától 12 óráig: katonai vagy cigányzene. Oly esetekben, amikor az operaházban nincs előadás és a népszínházban sem kerül operette színre, akkor fel 9 órától fel 10 óráig hangverseny van. Minden csütörtökön 5 órától 6 óráig gyermekhangverseny hallható. Vasár- és ünnepnapokon 11 órától 12 óráig: napirend, tudnivalók, tőzsdejelentés lapszemle, estjeli táviratok, különfelek, hivatalos lap. Este 7 órától opera előadás. 10 órától 12 óráig: katonai vagy cigányzene.

— **Kenyér fűreszporból.** Nem újpesti dologról van szó, hanem ez itt is megtörténhetik és ezért közöljük. Fessat havrei pek, úgy látszik, nagyon ügyes ember, mert kenyereit sült fűreszporból. Parisban óriási mennyiségű fűreszpört vásárolt, ezt egy malomban teljesen tisztifinomságúra őrltetette, összekeverte kenyérlisztre és a sültessel ezt a keveréket használta föl. Az elemes pek kenyereit így a magas gabonaárak dacára is nagyon olcsón adhatta, emellett nagyon jó üzletet csinált a városban és minthogy az olcsó kenyér-

ből máshova is sokat szállított, csakhamar gazdag ember lett. A fűreszporkenyér feltalálója rövid idő alatt egy milliócskát szerzett. Allitóltag csak Eure megyében egy év alatt több mint 500 wagon fűreszpört helyezett el kenyér alakjában. A jó üzlet vége azonban az lesz, hogy a falálékony pekét a bíróság ele állítja és börtönbüntetéssel fogják megjutalmazni.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Filharmoniai hangverseny.** A filharmonikusok január 26-án tartják meg V-ik hangversenyüket a vidádó nagytermében, Erkel Sándor főzeneigazgató vezénylete alatt Gura Jenő, híres baritonista közreműködésével. Jegyek kaphatók Mery Béla zeneműkereskedésében. (Dorottya-utca 7.)

— **A »Zenelap«** legutóbbi XXII. évf. 2-ik száma igen érdekes tartalommal jelent meg, a melyből a következőket emeljük ki: Magyar zeneszek szövetkezete. Mai képünkhöz. (Staab Lenárd arcképevel.) Színházaink. Országos magyar daláregyesület. Ujdonságok. Külföldi hírek. Hangversenyek. Kritikai szemle. Tárca: A Troubadour. Hirdetések. Előfizelési ára: egész évre 4 frt. félvre 2 frt., mely összeg a lap kiadóhivatalába: Budapest, VIII. Prater-utca 44. sz. küldendő. Melegen ajánljuk Ságk Józsefnek ezen kiváló gondnal szerkesztett lapját olvasóink figyelmébe.

— **Posta és táviratkezelési kézikönyv.** A Havlin Vimos (Budapest posta- és táviratkezelési igazgatóságánál) kiadásában, mely jól kezelhető kemény papírra nyomtatva tartalmazza az összes európai díjazásokat oly módon csoportosítva, hogy a nagyközönség mindennemű postaküldeményt maga megdíjazhatja. Megrendelhető bármely posta- és táviratkezelési hivatalnál, vagy a kiadónál. Ára 25 kr., mely összeg beküldése után bárhová bérmentesen küldetik meg.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Más helyi lapban már megjelent közleményeket nem közlünk, nehogy öltözéssel vádoltassunk. Ha önök azt akarják, hogy tudósításait közöljük tessék nekünk idejében beküldeni. Hiszen önök nem nekünk tesznek szolgálatot, ha tudósításait nekünk beküldik, hanem mi teszünk önöknek szíveséget, ha közöljük.

S. H. urak helyben. A vezércikket rendszeresen a szerkesztőség tagjai írják. Mi csak akkor mondhatunk véleményt valamely cikkről, ha látjuk, közölni meg akkor közöljük, ha intencióknak megfelelő, mert a lap irányát minden lapnak szigorúan be kell tartani, arról még egy cikkel sem lehet eltérni.

J. R. urnak helyben. Ha a gyűlés idejéről értesít szívesen megyünk el és roferálunk róla.

Poétának. Ha poétának avangáltatta magát, akkor tanuljon meg verseket írni. Kin rimeleset méltó helyre tettük, — abba a feneketlen papírkosárba.

E. J. Jezvin. Hol kósik a level? Szerkesztőnk még mindig beteg, de baja most rohamosan javul. Üdvözlét!

Meghívó.

Az »Ujpesti kisiparosok hífelszövetkezete« 1898. évi február hó 2-ik napján d. u. 3 órakor saját helyiségeiben (Ujpest, Istvánter 20. sz.) rendkívüli közgyűlést fog tartani, melyre a t. tagok tisztelettel meghívóvattrak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megválasztás.
2. Három tag megválasztása, melyek a jegyzőkönyvet hitelesítik.
3. Az ujpesti kisiparosok hífelszövetkezetének az ujpesti vidéki önszervező szövetkezetbe való beolvasása iránti határozathozatal.
4. A jelenlegi igazgatók fethatalmazása a beolvasási módokról elfogadására és megkötésére.

Ujpest, 1898. január 16-án.

Az igazgatóság.

FUCHS ANTAL

könyvnyomdája

Ujpest, Árpád-ut 20. szám.

Ajánlkozik a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos készítését a legjutányosabb árak mellett.

Elvállal hírlapokat és műveket minden nyelven, körleveleket, táblázatokat, esketésre, gyűlésre és egyéb meghívókat, gyászjelentéseket, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli kereskedelmi és egyetemesi nyomtatványokat, szállítóleveleket, falragaszokat, vonalzott üzleti könyveket, folyóiratokat stb. a legmérsékeltbb árakon való elkészítést.